

Představuje se Ex Libris Alma: nová generace knihovních služeb

Loňský rok s sebou přinesl v oblasti automatizace knihovních systémů významný posun kupředu – do ostrého provozu byla v různých knihovnách spuštěna nová generace knihovních služeb s názvem Alma. Jedná se o razantně nové pojetí knihovního systému, který vyvíjí firma Ex Libris s důrazem na efektivitu vnitřních procesů, sledování a snižování nákladů a rozšiřování nabídky inovativních služeb knihovny. Krásná slova, není-li pravda. Pojdme se tedy podívat, co to znamená prakticky a jak je možné zavádět nové služby bez nároku na další finanční prostředky.

1. Alma je poskytována z oblaku

Knihovní systém už nevyžaduje lokální instalaci ani samostatný server, ale **je bezpečně a trvale dostupný v režimu 24x7** všem knihovníkům prostřednictvím webového prohlížeče z datového centra Ex Libris umístěného v Evropské unii. Není třeba platit za migrace nebo upgrady na nové verze, kontinuální rozšiřování funkcionality je automaticky součástí služby. Knihovna se tak může plně věnovat svým uživatelům po celý rok, bez provozních starostí.

2. Alma nabízí jednotnou správu

Dnešní knihovny typicky používají několik systémů vedle sebe, které vyžadují samostatnou péči a obsahují často duplicitní údaje. Např. knihovní systém spravuje fyzické ročníky časopisů a jejich předplatné, digitální knihovna obsahuje digitalizovanou verzi vybraných ročníků nebo článků a také v rámci licencovaných nebo i volně dostupných elektronických databází můžete najít stejný obsah. V každém takovém systému jsou také jinak zpracovaná metadata. Protože **Alma umí zajišťovat jednotnou správu všech zdrojů** (fyzických, digitalizovaných i elektronických dokumentů), odpadají zde výše uvedené duplicitní činnosti. Navíc disponuje rozsáhlou znalostní bází a komunitní zónou uživatelů, které knihovně výrazně šetří čas i náklady při zpracování svých sbírek. Jednoduše lze říci, že:

Alma = knihovní systém + linkovací server + digitální knihovna + souborný katalog v jednom

3. S Almou získáte nové znalosti

Zásadní přínos sjednocení dat a procesů spočívá v používání chytrých analytických funkcí. Díky tomu, že jsou data na jednom místě a velmi blízko dalším knihovnám, se kterými spolupracujete, můžete nyní snadno zjistit, zda má smysl pokračovat v předplácení určitých sbírek, můžete v akvizici začít systematicky nakupovat podle zájmu uživatelů, sledovat využívání elektronického obsahu, porovnávat plynulost toku dokumentů z vašich skladů během roku, měřit obrát meziknihovní výpůjční služby ve vztahu k elektronickému dodávání dokumentů apod. Jednoduché a efektivní grafické zpracování, včasné upozornění na potenciální problémy ocení nejen vedoucí pracovníci ale i vaši uživatelé. Hladké poskytování služeb knihovně umožní své kapacity věnovat i na nové úkoly a činnosti.

Další vlastnosti a přínosy Almy můžete objevit na webových stránkách <http://discoveralma.com>. Precizní analýzu Almy a jejích přínosů v porovnání s ostatními službami přinesl také Carl Grant ve svém blogu.¹

Mezi instituce přecházející na Almu se řadí nejvýznamnější knihovny i celá konsorcia (např. Orbis Cascade Alliance² nebo konsorcium lékařských knihoven PAHL), v provozu ji najdete od léta 2012 např. na University of East London nebo na Boston University.³

O tom, jak bude v budoucnu vaše knihovna fungovat a jak bude úspěšná, se rozhoduje již dnes. Proto se vlastnostmi systémů určených pro novou generaci knihovních služeb zabývá i poslední tematické číslo *Information Standards Quarterly* (2012/4)⁴ a rozhodně se vyplatí sledovat knihovny, které se rozhodly pro Almu: např. Brandeis University, švýcarská Bibliothek am Guisanplatz (migrace z VTLS) nebo australská Curtin University.

Pokud byste se chtěli dozvědět další konkrétní podrobnosti, dejte nám vědět. Najdete je v pokračováních tohoto článku v letošních číslech časopisu *ITlib*.

Martin Vojnar
vojnar@multidata.cz ■

¹ http://thoughts.care-affiliates.com/2012/11/impressions-of-new-library-services_14.html

² <http://www.multidata.cz/novinky/tiskove-zpravy/2012/konzorcium-orbis-cascade-alliance-si-vybralo-almu-a-primo-od-ex-libris>

³ <http://www.thedigitalshift.com/2013/01/ala/boston-university-libraries-pushing-forward-with-alma-platform/>

⁴ <http://www.niso.org/publications/isq/2012/v24no4/>